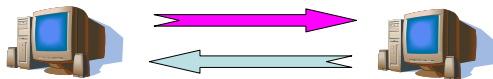

PV157 – Autentizace a řízení přístupu

Autentizační protokoly & Autentizace počítačů

Zero-knowledge protokoly

- Český překlad: protokoly s nulovým rozšířením znalostí
- Jdou dále než protokoly sdělující hesla i protokoly typu výzva-odpověď
- Zero-knowledge – umožňují demonstrovat znalost nějakého tajemství bez odhalení jakékoliv informace použitelné pro získání tajemství
- Úplnost (completeness) – poctivé strany vždy dosáhnou úspěšného výsledku
- Korektnost (soundness) – pravděpodobnost, že nepoctivý útočník se může úspěšně vydávat za jinou stranu je mizivá

Zero-knowledge protokoly

- Identifikační protokol Feige-Fiat
- Důvěryhodná strana T volí modul $n = p \cdot q$ (jako v RSA), n zveřejní, ale p a q uchová v tajnosti
- A volí tajné s (nesoudělné s n , $1 \leq s \leq n-1$), spočítá $v = s^2 \pmod n$. Veřejný klíč A je v .
- Subjekt A se autentizuje subjektu B:
  - $A \rightarrow B: x = r^2 \pmod n$
  - $A \leftarrow B: e = 0$ nebo 1
  - $A \rightarrow B: y = r \cdot s^e \pmod n$
- Opakujeme t -krát. Pravděpodobnost podvádění je 2^{-t} .

Protokoly vyšší úrovně – SSL/TLS

Protokol SSL/TLS poskytuje:

- Autentizaci stran – strany jsou autentizovány pomocí certifikátů a protokolu výzva-odpověď
- Integritu – autentizační kódy (message authentication code - MAC) zajišťují integritu a autenticitu dat
- Důvěrnost – po úvodní inicializaci („handshake“), je ustaven symetrický šifrovací klíč, kterým je šifrována všechna následující komunikace (včetně přenosu hesel apod.)

Principy SSL/TLS

- Pozice SSL/TLS
  - Mezi aplikační vrstvou a protokolem TCP
  - SSL/TLS nevidí do aplikačních dat
  - SSL/TLS neprovádí elektronické podepisování přenášených dat

Aplikační vrstva
SSL/TLS
TCP/UDP
IP
Linková vrstva
Fyzická vrstva

Komponenty SSL/TLS

- Složení protokolu SSL/TLS z komponent
  - Record Layer Protocol – zpracovává aplikační data
  - Handshake Protocol – úvodní domluva parametrů
  - Change Cipher Specification Protocol – použití nových parametrů šifrování
  - Alert protocol – informace o chybách a varováních

Klíče v SSL/TLS

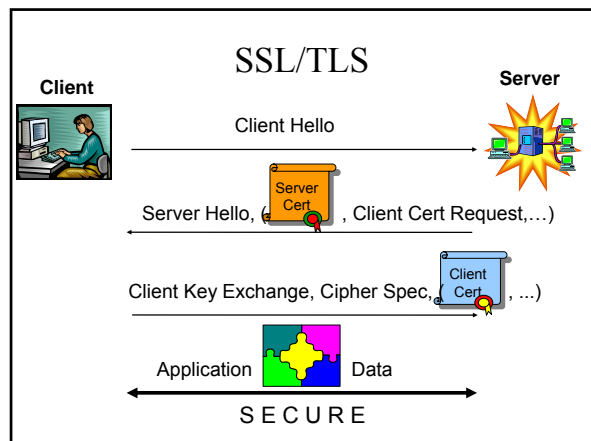
- Použití klíčů
  - Klient generuje PreMasterSecret, šifruje veřejným klíčem serveru a posílá serveru
  - Obě strany vytvoří blok klíčů z PreMasterSecret (posílá se šifrovaně) a náhodných čísel ClientHello a ServerHello (posílají se nešifrovaně)
  - Blok klíčů tvoří klíče pro
    - MAC klient → server
    - MAC server → klient
    - šifrování klient → server
    - šifrování server → klient
    - inicializační vektory

Record Layer Protocol

- Základní vrstva protokolu
- Pracuje nad TCP/IP (nebo jiným transportním protokolem).
- Umožňuje kombinaci s různými protokoly vyšší úrovně (HTTP, FTP, telnet apod.), které běží beze změny
- Posloupnost kroků
  - rozdělení dat na bloky o max. velikosti 2^{14} bajtů
  - komprimace dat
  - výpočet MAC
  - doplnění na délku bloku šifrovacího algoritmu
  - šifrování

Inicializační fáze

- Handshake Protocol
  - Umožňuje vzájemnou autentizaci serveru a klienta
  - Implicitně je autentizace serveru povinná a autentizace klienta volitelná
  - Autentizace prezentací **digitálních certifikátů** a znalostí odpovídajících soukromých klíčů
  - Během inicializační fáze jsou vyměněna náhodná čísla a další data, nutná pro výpočet bloku klíčů

IPsec

- Protokoly IPv4 – nedostatečná bezpečnost
- Historie
  - Myšlenka IPsec již v roce 1991
  - RFC v roce 1998
  - vývoj neustále pokračuje
  - IPsec pro IPv4 jen přechodné řešení, neboť IPv6 již řeší problémy bezpečnosti
- IPv6
  - Větší množství adres (adresy IPv4 nebudou již brzy stačit)
  - Bezpečnost (IPsec povinný)
  - Mobilita

IPsec

- IPsec zajišťuje
  - Autentizaci původu dat – každý datagram je ověřován, zda byl odeslán uvedeným odesílatelem
  - Integrita dat – ověřuje se, zda data nebyla při přenosu změněna
  - Důvěrnost dat – data jsou před přenosem šifrována
  - Ochrana před útokem přehráním – útočník nemůže zneužít odposlechnutou komunikaci k útoku přehráním
  - Automatický management klíčů

IPsec – AH

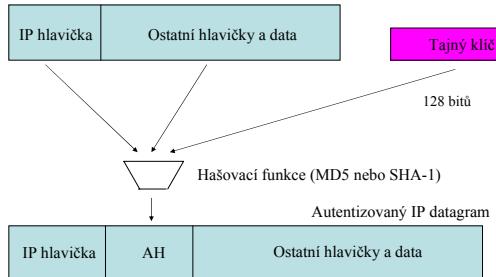
- Autentizační hlavička (AH)

Next header	Length	Reserved
Security Parameter Index		
Sequence number field		
Authentication Data		

- Autentizační hlavička slouží k zajištění původu dat, integrity dat a chrání vůči útoku přehráním. Je použit MAC kombinovaný se sekvenčním číslem.

IPsec - AH

Původní IP datagram

IPsec - ESP

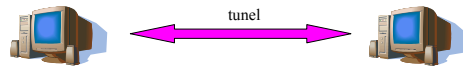
- Encapsulated Security Payload (ESP) header

Security Association Identifier (SPI)
Opaque Transport Data

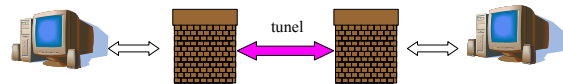
- EPS zajišťuje integritu a autenticitu dat, brání útokům přehráním a zajišťuje **důvěrnost dat**. Je použit symetrický šifrovací klíč sdílený oběma komunikujícími stranami.

Režimy IPsec

- Transportní režim (end-to-end)

- Tunelovací režim (firewall-to-firewall)

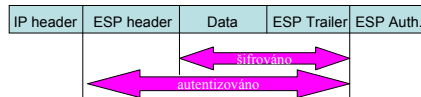

IPsec

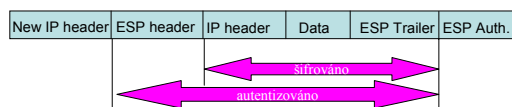
- Standardní IP: IP header   Data

- Režimy provozu IPsec

– Transportní režim (point-to-point)

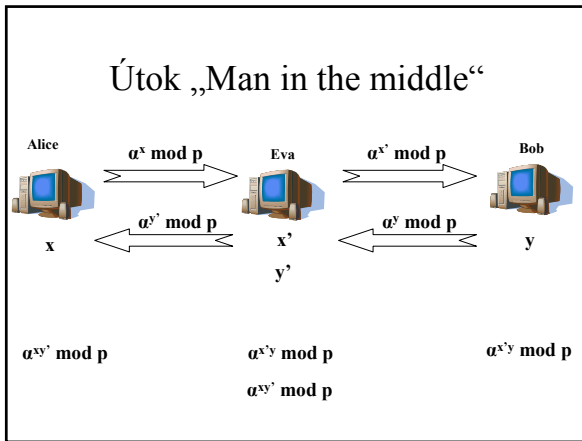
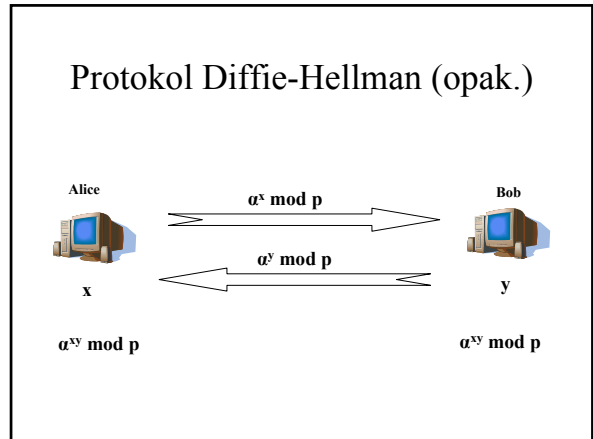
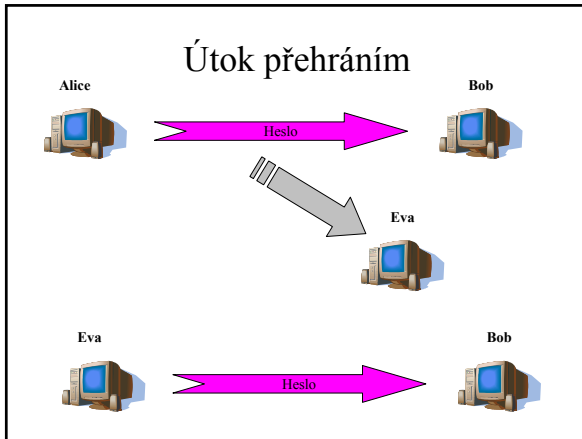

– Tunelovací režim

Útoky

- **Pasivní útočník** – analyzuje odchycená šifrovaná data
- **Aktivní útočník** – modifikuje data a/nebo vytváří nové zprávy
- **Zosobnění** (impersonation) – jedna strana se vydává za stranu jinou
- **Přehráním** (replay attack) – využití dříve poslané informace
- **Odras** (reflection attack) – využití odeslané zprávy k okamžitému poslání odeslateli
- **Volený text** (chosen-text attack) – vhodné volení výzev (v protokolech výzva-odpověď) pro získání dlouhodobého klíče

- ### Autentizace počítačů
- Na základě adresy počítače
    - MAC
    - IP
  - Na základě tajné informace
    - Symetrická kryptografie
    - Asymetrická kryptografie

- ### Autentizace podle adresy
- Autentizace na základě (síťové) adresy
    - MAC adresa ethernetové síťové karty
      - Přepínače (switch)
      - Svázání portu přepínače pouze s určitou MAC adresou
      - Svázání IP adresy pouze s určitou MAC adresou
    - IP adresa počítače
      - Řízení přístupu k síťovým službám (přístup k webovým stránkám na základě IP adresy)
      - Paketové filtry (součást firewallů) pracují na základě IP adresy a čísla portu odesílatele a příjemce (zdroj a cíl)

- ### Autentizace podle adresy
- Úroveň bezpečnosti autentizace podle adresy
    - MAC adresy nejsou tajné (viz např. protokol/příkaz ARP)
    - MAC adresu ethernetové karty lze jednoduše změnit
    - IP adresu lze změnit
    - Je možné nesprávně uvést zdrojovou adresu (odesílatele) – IP spoofing
    - !!! Automatické reakce na útoky (datagramy) s nesprávnou zdrojovou adresou (např. firewall odřeže přístup z určité domény)

Soubor .rhosts

- Soubor .rhosts
  - Nastavuje unixový uživatel se svým domovským adresáři (např. /home/zriha/.rhosts)
  - Globální důvěra: soubor /etc/hosts.equiv
  - Povoluje kdo může jeho účet používat (protokoly rlogin, rsh, rexec, ...)
  - Nahrazuje autentizaci heslem (např. protokolem telnet)
  - Formát řádků: stroj [login]
např. queen.math.muni.cz
aisa.fi.muni.cz
krusty.math.muni.cz riha
  - Uvedeným strojům důvěřujeme (že správně uvedou uživatelské jméno)
  - Možné útoky: počítač neuvede správně login uživatele, DNS, routing nebo IP spoofing

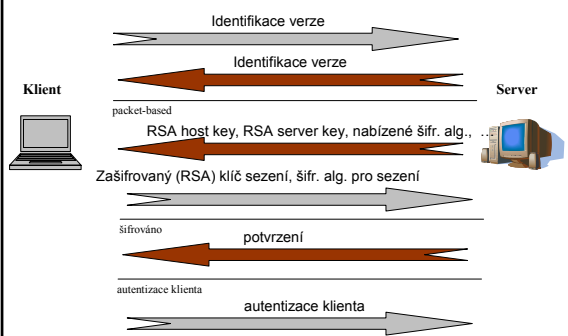
Autentizace na základě tajné informace

- Tajné informace
  - Hesla
  - Tajné symetrické klíče
  - Soukromé asymetrické klíče
- Jak tyto tajné informace ukládat?
  - Nešifrovaně v čisté podobě – počítač k nim má jednoduchý přístup, ale jsou přístupné i všem uživatelům s dostatečnými právy (hackeři)
  - Šifrovaně/chráněné heslem – při startu počítače (programu) je nutné manuálně zadat heslo/šifrovací klíč, slabé heslo znamená slabou ochranu, po celou dobu použití jsou tajné informace v paměti

Protokol ssh

- Protokol „secure shell“ (ssh)
- Slouží k přihlášení klienta (uživatele) k serveru
- Autentizace serveru i klienta
- Server
  - RSA host key (dlouhodobý)
  - RSA server key (generovaný každou hodinu)
- Metody autentizace klienta
  - .rhosts nebo /etc/hosts.equiv
  - .rhosts nebo /etc/hosts.equiv s RSA autentizací klienta (počítače)
  - RSA autentizace klienta (uživatele)
  - Heslo uživatele

Protokol ssh

Protokol ssh

- Šifrovací algoritmy pro šifrování sezení (klient vybírá z možností nabízených serverem)
  - 3DES (povinná podpora), ve verzi 1 i DES
  - AES - doporučené
  - Twofish - doporučené
  - Blowfish - doporučené
  - IDEA
  - Serpent
  - Arcfour
  - CAST128
- Šifrovací/podepisovací algoritmy pro autentizaci klienta/serveru
  - Od verze 2 je kromě RSA podporován i algoritmus DSA
- Obrana vůči útokům
  - Odposlech hesla a pozdější přehrání
  - DNS spoofing
  - IP spoofing
  - Routing spoofing

Protokol ssh: debug režim (ssh -v)

```
debug1: Connecting to aisa.fi.muni.cz [147.251.48.1] port 22.
debug1: Connection established.
debug1: identity file /home3/zriha/.ssh/identity type -1
debug1: Remote protocol version 1.99, remote software version OpenSSH_3.4p1
debug1: Local version string SSH-1.5-OpenSSH_3.1p1
debug1: Waiting for server public key.
debug1: Received server public key (768 bits) and host key (1024 bits).
debug1: Host 'aisa.fi.muni.cz' is known and matches the RSA1 host key.
debug1: Found key in /home3/zriha/.ssh/known_hosts:5
debug1: Encryption type: 3des
debug1: Sent encrypted session key.
debug1: Received encrypted confirmation.
debug1: Doing password authentication.
zriha@aisa.fi.muni.cz's password:
debug1: Requesting pty.
debug1: fd 3 setting TCP_NODELAY
debug1: Requesting shell.
debug1: Entering interactive session.
```

Asymetrické klíče pro autentizaci uživatele

- Soukromé klíče uživatele
  - ~/.ssh/identity
  - ~/.ssh/id_dsa
- Veřejné klíče uživatele
  - ~/.ssh/identity.pub
  - ~/.ssh/id_dsa.pub
- Vytvoření klíče: příkaz ssh-keygen

```
bash-2.05$ ssh-keygen -f /tmp/test -t rsa
Generating public/private rsa key pair.
Enter passphrase (empty for no passphrase):
Enter same passphrase again:
Your identification has been saved in /tmp/test.
Your public key has been saved in /tmp/test.pub.
The key fingerprint is:
82:dd:71:7a:c4:ac:1c:de:b0:d3:d6:5b:63:7d:7c:76 zriha@queen.math.muni.cz
```

Protokol ssh

- Ověření integrity veřejného klíče serveru
- Soubory
  - /etc/ssh/known_hosts
  - /etc/ssh/known_hosts2
  - ~/.ssh/known_hosts
  - ~/.ssh/known_hosts2
  - Formát: počítač délka_klíče klíč
  - Např.: aisa 1024 37
92648095391895266660461031814637345286469741285
19463898291113200170437591638902829526627999663
57470373079794594589737234564882145189758891946
37391967788396230335631144998324780320375923657
36181174418615708849459044374454744143100510826
95360610857954348154578413482365924024485042273
51129807154870221237653119

Protokol ssh

- Autentizace pomocí RSA/DSA klíče
  - Soubor
    - ~/.ssh/authorized_keys
    - ~/.ssh/authorized_keys2
  - Soubor obsahuje veřejné klíče uživatele(ů)
  - Obdoba .rhosts, ale pro silnou autentizaci
- Autentizační agent
  - ssh-agent
  - Zadáám passphrase jen jednou
  - Agent uloží klíč do paměti
  - Následné autentizační požadavky řeší agent

Autentizace ...

- Autentizace zpráv, protokoly
  - Postaveny na kryptografii
  - Redukce problémů na ochranu kryptografických klíčů
- Autentizace uživatelů
  - Hesla a PINy jsou obdobné (velmi slabé „klíče“)
  - Další možnosti (tokens, biometricky)
  - viz následující blok přednášek

Otázky?

matyas@fi.muni.cz & zriha@fi.muni.cz